

Warszawa, dnia 30-03-2021 r.

**Ministerstwo
Klimatu i Środowiska
Sekretarz Stanu
Główny Konserwator Przyrody**

Małgorzata Golińska

DOP-1.050.10.2021.AD
1529422.4986405.4001755

**Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu RP**

Szanowna Pani Marszałek,

odpowiadając na interpelację Pani Poseł Joanny Jaśkowiak (nr 21138) w sprawie zmian umożliwiających powoływanie nowych parków narodowych w Polsce, uprzejmie informuję, co następuje.

System ochrony przyrody w Polsce obejmuje szereg form ochrony przyrody wymienionych w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2020 r. poz. 55, ze zm.). Każdej z form ochrony przyrody stawiane są inne wymagania, jednak wspólnie tworzą one jednolity system chroniący walory przyrodnicze, w tym także krajobrazowe naszego kraju. Parki narodowe i rezerваты przyrody są formami ochrony przyrody o największych restrykcjach prawnych i ich zadaniem jest ochrona najcenniejszych przyrodniczo fragmentów naszego kraju. Park narodowy, będą państwową osobą prawną, jest tworzony w drodze ustawy, natomiast jego granice są określane w drodze rozporządzenia Rady Ministrów. Określenie granic parku narodowego albo zmiana ich przebiegu wymaga uzgodnienia z organami uchwałodawczymi jednostek samorządu terytorialnego, których zmiany te dotyczą.

Należy zwrócić uwagę, że w 2016 r. został powiększony Karkonoski Park Narodowy, a w 2018 r. powiększono Poleski Park Narodowy. W obu przypadkach uzyskano zgodę organów uchwałodawczych jednostek samorządu terytorialnego na takie działanie. Przykład ten pokazuje, że możliwe jest uzgodnienie z samorządami dotyczące zmian granic parku narodowego. Konieczne są jednak rozmowy szerokiego gremium osób zaangażowanych w ten proces.

Minister Klimatu i Środowiska prowadzi analizy dotyczące możliwości zmian w procedurze tworzenia parków narodowych albo zmiany ich granic, tak by proces ten był jak najbardziej uspołeczniony. Wyniki tych analiz znajdą odzwierciedlenie w przygotowywanym projekcie ustawy o parkach narodowych.

Przygotowanie rozwiązań systemowych w zakresie rekompensat dla gmin położonych na obszarze parków narodowych jest kwestią złożoną. Z jednej bowiem strony gminy uzyskują niższe

przychody własne z podatku leśnego, z drugiej zaś nie ponoszą nakładów na utrzymanie infrastruktury turystycznej na obszarze parku narodowego, z której korzystają turyści przebywający na obszarze danej gminy. Udostępnianie obszaru parku narodowego jest jednym z jego zadań określonych w ustawie o ochronie przyrody. Nie może to jednak powodować negatywnych skutków dla przyrody tego parku, stąd parki narodowe budują i utrzymują infrastrukturę turystyczną, która pozwala na udostępnienie obszaru w zgodzie z ochroną przyrody, jak również zapewnia bezpieczeństwo odwiedzających. Co do zasady, środki finansowe na ten cel parki narodowe pozyskują z budżetu państwa lub z funduszy zewnętrznych, np. Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska, funduszu leśny, czy też środków UE. Warto także wskazać, że park narodowy w regionie, w którym funkcjonuje jest płatnikiem podatków, w tym na rzecz samorządów, zleceniodawcą prac (np. wykonawstwo zabiegów ochronnych) oraz stabilnym pracodawcą. Co więcej mieszkańcy gmin „parkowych” są zwolnieni z obowiązku wnoszenia opłat za wstęp do parku narodowego. Tym samym sąsiedztwo parku narodowego przyczynia się do rozwoju turystyki danego regionu.

Z uwagi na znaczne zróżnicowanie parków narodowych pod kątem przyrodniczym (choćby w kontekście powierzchni lasów i wpływów z podatku leśnego), czy też rozpoznawalności w społeczeństwie, a co za tym idzie liczby odwiedzających, opracowanie schematu rozdziału środków na ewentualne rekompensaty dla gmin jest trudne.

Na marginesie warto zauważyć, że ze wstępnych wyników prac prowadzonych przez pracowników Uniwersytetu Jagiellońskiego wynika, że gminy, które mają na swoim obszarze park narodowy uzyskują wyższe przychody własne niż gminy sąsiednie, na obszarze których nie ma parku narodowego. Zagadnienie to wymaga jednak szerszych analiz, bowiem było analizowane w odniesieniu do kilku parków narodowych.

Zgodnie z przepisami ustawy o ochronie przyrody, parki narodowe są państwowymi osobami prawnymi, które mogą uzyskiwać przychody z różnych źródeł, w tym z budżetu państwa w ramach dotacji na realizację zadań określonych w tej ustawie. Minister właściwy do spraw środowiska dokłada wszelkich starań by dotacja dla parków narodowych sukcesywnie wzrastała. Od 2016 r. dotacja z budżetu państwa dla parków narodowych wzrosła o przeszło 6 mln zł. Jednocześnie w 2020 r. w związku z utratą przez parki narodowe części przychodów w związku z pandemią COVID-19, uzyskały one, zgodnie z deklarowanymi przez siebie potrzebami, dodatkowe środki w ramach dotacji z budżetu państwa.

Należy zauważyć, że komercyjna eksploatacja zasobów przyrodniczych nie ma miejsca w parkach narodowych. Wszelkie działania podejmowane w tych formach ochrony przyrody wynikają z potrzeb związanych z prowadzonymi zabiegami ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt lub roślin i ich siedlisk.

Niemniej nowe rozwiązania w zakresie finansowania parków narodowych, pozwalające na zwiększenie środków finansowych na ich funkcjonowanie, a szczególnie na ochronę przyrody są przedmiotem analizy Ministra Klimatu i Środowiska w ramach projektu ustawy o parkach narodowych. Działania związane z edukacją ekologiczną są stale prowadzone przez Ministra Klimatu i Środowiska. Na stronie internetowej Ministerstwa Klimatu i Środowiska oraz w mediach społecznościowych publikowane są informacje dotyczące ochrony środowiska, w tym ochrony przyrody. Ponadto w Ministerstwie prowadzony jest projekt pn. „Promocja polskich parków narodowych jako marki”, w którym przewidziano realizację działań edukacyjnych mających na celu przybliżenie społeczeństwu roli parków narodowych, co pozwoli on na zbudowanie trwałego poparcia społecznego dla parków narodowych a także aktywnie zaangażuje rzesze Polaków w realizowaną przez parki misję ochrony przyrody. Poszczególne zadania mają też zwiększyć siłę prowadzonych przez poszczególne parki narodowe działań edukacyjnych. Projekt ma zasięg ogólnopolski i jest realizowany we współpracy ze wszystkimi parkami narodowymi. Dotychczas w ramach projektu zrealizowano cykl szkoleń dla pracowników i wolontariuszy parków narodowych. Szkolenia obejmowały wiedzę z zakresu

nowoczesnych metod edukacji przyrodniczej, organizacji ruchu turystycznego na terenach chronionych i związanych z tym najlepszych praktyk stosowanych w Polsce i na świecie. Pracownicy parków odpowiedzialni za edukację i informację doskonalili też umiejętności tworzenia i redagowania stron internetowych, wykorzystywania mediów społecznościowych do prowadzenia działań edukacyjnych i komunikacji. W ramach projektu przeprowadzono też serię szkoleń doskonalących kompetencje osobiste i interpersonalne pracowników i wolontariuszy pracujących przy obsłudze ruchu turystycznego. Łącznie, w zorganizowanych w ramach projektu szkoleniach wzięło udział blisko 270 pracowników parków. Zakończone zostały także prace nad produkcją serii filmów "Przeżyj to! Polskie parki narodowe". Cykl obejmuje 23 filmy opowiadające o każdym z parków narodowych oraz dodatkowy film prezentujący skrótowo przyrodę polskich parków narodowych. Filmy przedstawiające wyjątkową przyrodę parków, związaną z nimi kulturę i tradycję oraz znajdujące się w ich pobliżu atrakcje turystyczne można obejrzeć korzystając z poniższego linku:

https://www.youtube.com/playlist?list=PLrWAtxHx4r7oi9lgMgjpHF4zsj-vgr2_G

Ponadto zakończono produkcję 6 krótkich filmów promujących właściwe zachowania na terenie parków narodowych. Filmy dostępne są na kanale Youtube. Filmy można obejrzeć korzystając z poniższego linku:

https://www.youtube.com/playlist?list=PLrWAtxHx4r7oi9lgMgjpHF4zsj-vgr2_G

Wydano również serię 24 folderów o parkach narodowych. Cykl publikacji obejmuje 23 foldery zawierając krótkie opisy poszczególnych parków, wybranych ścieżek edukacyjnych i szlaków turystycznych oraz folder opisujący parki jako instytucje chroniące dziedzictwo przyrodnicze naszego kraju. Foldery są dostępne na stronach internetowych poszczególnych parków narodowych, a folder o wszystkich parkach można pobrać ze strony internetowej Ministerstwa Klimatu i Środowiska - zakładka Polskie Parki Narodowe.

Dyrektorzy parków narodowych są powoływani w ramach otwartego i konkurencyjnego naboru, w którym udział może wziąć każdy, kto spełnia warunki określone w ustawie o ochronie przyrody. Nabór jest prowadzony przez komisję konkursową powoływaną przez ministra właściwego do spraw środowiska. Poszczególne etapy naboru, jak również warunki, które pozwalają na przejście do kolejnego etapu są określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 10 lipca 2012 r. w sprawie organizacji i przeprowadzania naboru na stanowisko dyrektora parku narodowego (Dz. U. z 2012 r., poz. 839). Ministrowi właściwemu do spraw środowiska komisja rekomenduje nie więcej niż dwóch kandydatów, którzy w procedurze naboru uzyskali najwyższą liczbę punktów oraz spełniają warunki określone w ustawie o ochronie przyrody.

Rada naukowa parku narodowego jest organem opiniodawczo-doradczym dyrektora parku narodowego. Członków rady naukowej parku narodowego powołuje minister właściwy do spraw środowiska spośród działających na rzecz ochrony przyrody przedstawicieli nauki, praktyki i organizacji ekologicznych oraz właściwych miejscowo samorządów wojewódzkich i samorządów gminnych. Przepis ten wyraźnie wskazuje przesłanki (kompetencje) umożliwiające powołanie do składu rady naukowej. Składy rad naukowych są konsultowane z dyrektorami parków narodowych.

Biorąc pod uwagę powyższe, w obu powyższych przypadkach trudno mówić o upolitycznieniu tych procedur.

Z poważaniem,

Małgorzata Golińska

Sekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Idea Parków Narodowych oraz efektów, które kraj uzyskuje dzięki nim, wymaga nakładów na propagandę. Same wyniki są mierne lub negatywne i nie przekonują społeczeństwa. Stąd nacisk na propagandę. Gdy pochylimy się nad pojęciem: propaganda to zwrócimy uwagę, że najczęściej nie ma związku z prawdą. Zlecane granty, choćby dla Uniwersytetu Jagiellońskiego, przeslizgują się po temacie - skoro nie analizowane są straty podatkowe gmin z powodu utraty miejsc pracy w leśnictwie, przetwórstwie drewna i działach zbliżonych (w gminach puszczańskich to strata ok. 14 tysięcy miejsc pracy i podatków związanych z ich utratą - nie wspominają co innego rodzaju dochodach powodowanych przez tak ogromną rzeszę pracujących. Opór wielu samorządów to wynik praktycznych obserwacji nad efektami ochrony przyrody, która się dzieje na ich terenach. Nie mają one żadnego związku z przekazami medialnymi. Zresztą badania ewidencjonujące zmiany, które zachodzą w wyniku ochrony konserwatorskiej, to potwierdzają. Państwo zaś co dekadę zmienia priorytety ochrony przyrody, nie badając i nie analizując skutków. Pani Małgorzata Golińska nie przekazuje prawdy. Pani Małgorzata Golińska nie jest świadoma tych rzeczy, albo wprowadza w błąd z pełną świadomością. Reprezentuje określoną doktrynę ideologiczną, ale nie rozsądek i racjonalizm. Obecny dyktat nie będzie badał efektów, które zarządcy ochroną spowodowali w wyniku indolencji w ochronie przyrody. Będzie natomiast propagować dalsze niszczenie zasobów przyrodniczych sprzedając je społeczeństwu/ciemnemu ludowi za pomocą opracowań kupowanych/subsydiowanych w Uniwersytetach, Stowarzyszeniu na Rzecz Wszystkich Istot czy Klubie Przyrodników. Opracowań zamawianych w określonym kierunku i celu. Mają wzmacniać idee które niszczą Polskę

